

DOPRINOS JUGOSLAVIJE MEĐUNARODNOJ STANDARDIZACIJI

Predlog nacrtä IEC standarda „Kućišta za analizu zaštićena veštačkom ventilacijom“ – dokument 31D (Secretarijat) 14-stavljen na javnu diskusiju

Na osnovu odluke Tehničkog potkomiteta SC 31 D IEC (Električni aparati za eksplozivne atmosfere; zaštita pomoću povećanog pritiska i sličnih postupaka) na sastanku ovog potkomiteta u Madridu oktobra 1976. godine bilo je pokrenuto pitanje pripreme standarda IEC za prostorije sa unutrašnjim izvorom gasa, zaštićene pomoću povećanog pritiska. Radi rešavanja ovog zadatka u toku 1978. godine formirana je pri SC 31 D Radna grupa br. 2 od predstavnika Italije, Francuske, Holandije, Nemačke, Velike Britanije i Jugoslavije. Za sekretara radne grupe određen je Dr Nenad Marinović koji je niz godina sekretar Tehničkog odbora TO 31 JEK-a (Eksplozivno zaštićeni uređaji). U periodu od septembra 1978. god. do oktobra 1980. god. održano je sedam sastanaka ove radne grupe IEC u ukupnom trajanju od 21 radnog dana, a izrađeno je ukupno 27 dokumenata, od kojih je bilo 7 nacrtä standarda. Zadatak radne grupe je u međuvremenu bio donekle izmenjen i ograničen samo na kućišta za analize zaštićene nadpritiskom. Na poslednjem sastanku radne grupe br. 2 SC 31 D održanom u Dubrovniku oktobra 1980. god. izrađen je definitivni tekst predloga nacrtä standarda sa naslovom: „Kućišta za analizu zaštićena veštačkom ventilacijom“, koji je zatim upućen sekretaru SC 31 D IEC M. Pier de Maneville-u radi saglasnosti i stavljanja na javnu diskusiju u okviru Tehničkog potkomiteta br. 31 D IEC. Ovaj nacrt je 15. aprila o.g. stavljen na javnu diskusiju preko Centralnog biroa IEC, i dat je rok za dostavljanje primedbi 30. septembar 1981. Nacrt standarda sadrži – pored predmeta standarda i neophodnih definicija – sledeća poglavlja:

- opšta razmatranja,
- zahteve za konstrukciju kućišta za analizu,
- zahteve za izvođenje ventilacionog sistema,
- zahteve u pogledu bezbednosti rada,
- ispitivanje i proveru,
- način označavanja i potrebna dokumentacija.

Uz nacrt standarda izrađeno je nekoliko priloga, sa primerima kako se postavljaju i izvode kućišta za analizu (zidane i betonske zgrade, odnosno limene konstrukcije prefabrikovanog tipa).

Posebnu teškoću prilikom izrade ovog dokumenta predstavljao je nedostatak tehničke literarute i nacionalnih standarda za ovu oblast standardizacije, tako da se rad u ovoj oblasti može smatrati pionirskim. Članovi radne grupe: Mr. D.Boon (Holandija), Mr. R.Hogan (Velika Britanija), Dr. W.Reerink (S.R. Nemačka), Mr. C.Trofimoff (Francuska) i Mr. M.Matasović (Jugoslavija) su zajedno sa sekretarom radne grupe Dr. N.Marinovićem uložili veliki trud da prilikom izrade ovog nacrtä budu obuhvaćeni svi karakteristični slučajevi pogona i najnovija tehnička saznanja iz oblasti eksplozivno zaštićenih električnih uređaja. Značajan doprinos radu pružio je Savezni zavod za standardizaciju, koji je vodio celokupnu administraciju ove radne grupe i pripremu radnih dokumenata, za koje je bio zadužen predstavnik SZS V.Đurđević, dipl. ing, u svojstvu pomoćnika sekretara radne grupe.

ANOTACIJA NACRTA JUGOSLOVENSKIH STANDARDA I PREDLOGA IZMENA I DOPUNA PRAVILNIKA

Nacrte jugoslovenskih standarda i predloge izmena i dopuna pravilnika koje objavljujemo u ovom broju JUS informacija pripremile su komisije za standarde Saveznog zavoda za standardizaciju u čiji su sastav pored stručnjaka Zavoda ušli predstavnici proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova.

Svi tekstovi nacrti standarda i predlozi izmena i dopuna pravilnika su umnoženi i dostavljeni svim članovima komisija — predstavnicima organizacija i institucija da stave svoje primedbe.

Danom objavljivanja u JUS informacijama pomenuti nacrti se stavljaju na javnu diskusiju i zainteresovani se obaveštavaju da je:

- rok za dostavljanje primedbi u vezi sa nacrtima standarda **1. septembar 1981. godine**
- rok za dostavljanje primedbi u vezi sa predlogom izmena i dopuna Pravilnika o kvalitetu voća, povrća, pečurki i pektinskih preparata **20. jun 1981. godine**
- rok za dostavljanje primedbi u vezi sa predlogom izmena i dopuna Pravilnika o kvalitetu žita, mlinskih proizvoda, hleba, peciva i testenina **30. jun 1981. godine.**

Zainteresovani koji nisu primili tekstove nacrti standarda i predloga izmena i dopuna pravilnika mogu se obratiti Saveznom zavodu za standardizaciju, odgovarajućoj grupi, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35, sa zahtevom da im se isti dostave.

IZ GRUPE ZA RUDARSTVO I METALURGIJU

iz oblasti elektroda za elektrootporsko zavarivanje

JUS C.H3.074 — Bakar i legure bakra. ELEKTRODE ZA ELEKTROOTPORSKO ZAVARIVANJE. Tehnički uslovi.

IZ GRUPE ZA ELEKTROTEHNIKU

JUS N.CO.104 — Zaštita telekomunikacionih postrojenja od elektroenergetskih postrojenja. Uvođenje telekomunikacionih vodova u elektroenergetska postrojenja.

B. ISPRAVKA

Zbog pogrešno otkucane oznake standarda u JUS informacijama br. 10, pod red. br. 2 ponovo dajemo anotaciju cele grupe standarda

iz oblasti suzbijanja radio-frekvencijskih smetnji

JUS N.NO.913 — Radio-frekvencijske smetnje. Vozila, plovila, alati i postrojenja na motorni pogon. Granične vrednosti

JUS N.NO.914 — Radio-frekvencijske smetnje. Vozila, plovila, alati i postrojenja na motorni pogon. Instrumenti za merenje polja radio-frekvencijskih smetnji

JUS N.NO.915 — Radio-frekvencijske smetnje. Vozila, plovila, alati i postrojenja na motorni pogon. Postupak merenja

JUS N.NO.916 — Radio-frekvencijske smetnje. Vozila, plovila, alati i postrojenja na motorni pogon. Mere za smanjenje radio-frekvencijskih smetnji

Rok za dostavljanje primedbi ostaje **15. avgust 1981. godine**

IZ GRUPE ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

A. Predlog izmena i dopuna Pravilnika o kvalitetu voća, povrća, pečurki i pektinskih preparata („Službeni list SFRJ”, br. 1/79)

B. Predlog izmena i dopuna Pravilnika o kvalitetu žita, mlinskih proizvoda, hleba, peciva i testenina („Službeni list SFRJ”, br. 40/77, 13/78, 36/78 i 31/78)

POZIV ZA PREDLAGANJE STRUČNJAKA ZA ČLANOVE KOMISIJA ZA STANDARDE

U vezi sa obrazovanjem komisija za standarde, član 18. Zakona o standardizaciji („Službeni list SFRJ”, br. 38/77 i sa saopštenjem broj 2 (JUS informacije 22/78) a u cilju pripremanja predloga nacrti jugoslovenskih standarda mole se zainteresovane organizacije i zajednice, organizacije potrošača korisnika usluga, organi društveno-političkih zajednica, da predlože svoje stručnjake za odgovarajuću komisiju, Saveznom zavodu za standardizaciju, odgovarajućoj grupi, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35, radi utvrđivanja liste za imenovanje komisija iz niženavedenih oblasti.

Predloge treba slati pismenim putem uz navođenje sledećih podataka u vezi sa predloženim članovima:

- naziv organizacije udruženog rada koja predlaže stručnjaka(e),
  - adresa,
  - telefon (teleks, telegram),
  - ime i prezime stručnjaka, predstavnika organizacije udruženog rada,
  - radno mesto i zvanje,
  - naziv komisije za standarde za koju se stručnjak predlaže.
- Na osnovu ovih podataka direktor Saveznog zavoda za standardizaciju donosi rešenje za rad u komisijama

IZ GRUPE ZA BEZBEDNOST I ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

1. iz oblasti zaštite čovekove sredine

Komisija za standarde iz oblasti ispitivanja industrijskih voda

koja će raditi na pripremi novih i reviziji postojećih standarda u ovoj oblasti.

Rok za dostavljanje predloga je 30. jun 1981. god.

2. IZ GRUPE ZA ELEKTROTEHNIKU

Poziv za proširenje sastava Komisije za standarde iz oblasti zaštite telekomunikacionih postrojenja od elektroenergetskih postrojenja stručnjacima iz organizacija udruženog rada za projektovanje, eksploataciju i transport nafte, gasova i komunalnih radnih organizacija iz oblasti vodovoda.

Komisija za standarde iz navedene oblasti Saveznog zavoda za standardizaciju ima u svom planu izradu sledećih standarda:

JUS N.C0.101 – Zaštita telekomunikacionih postrojenja od elektroenergetskih postrojenja. Zaštita od opasnosti (Javna diskusija istekla).

JUS N.C0.102 – Zaštita telekomunikacionih postrojenja od elektroenergetskih postrojenja. Zaštita od smetnji.

JUS N.C0.103 – Zaštita telekomunikacionih postrojenja od elektroenergetskih postrojenja. Zaštita od vodova elektrovođe.

JUS N.C0.104 – Zaštita telekomunikacionih postrojenja od elektroenergetskih postrojenja. Uvođenje telekomunikacionih vodova u elektroenergetska postrojenja (Na javnoj diskusiji)

– Grupa standarda za opremu iz oblasti zaštite obuhvaćene standardima N C0.101 do 104.

Na osnovu iskazanih potreba zainteresovanih radnih organizacija Savezni zavod za standardizaciju proširuje program ove Komisije sledećim standardima:

JUS N.C0.105 – Zaštita podzemnih metalnih cevovoda od uticaja elektroenergetskih postrojenja. (Prednacrt je uradila Radna grupa eksperata „Elektrovođvine“ i „Naftagasa“ iz Novog Sada u saradnji sa Zajednicom jugoslovenske elektroprivrede).

JUS N.C0.106 – Zaštita podzemnih električnih vodova i metalnih cevovoda od korozije.

Celokupan program zbog svoje kompleksnosti zahteva usku saradnju stručnjaka raznih profila.

Radi realizacije predloženog proširenog programa potrebno je da organizacije udruženog rada iz područja projektovanja, eksploatacije i transporta nafte i gasova i komunalnih radnih organizacija iz oblasti vodovoda delegiraju svoje stručnjake u ovu Komisiju.

Prijave treba poslati do 30. juna 1981. godine.

SASTANCI KOJI ĆE SE ODRŽATI

Sastanak članova Komisije za standarde iz oblasti industrije hemijski čistih elemenata i jedinjenja održaće se 23, 24. i 25. juna 1981. godine, sa početkom prvog dana u 9 časova, u zgradi Saveznog zavoda za standardizaciju, Beograd, Slobodana Pezezića Krcuna br. 35, u prizemlju, sa sledećim dnevnim redom:

1. Razmatranje nacrtu jugoslovenskih standarda, prispelih mišljenja, primedbi i predloga datih u toku javne diskusije na nacrtu i utvrđivanje konačnog teksta predloga jugoslovenskih standarda sa obaveznom primenom:

JUS H.G2.067 – Čiste hemikalije. Srebro-nitrat. Tehnički uslovi

JUS H.G8.041 – Čiste hemikalije. Srebro-nitrat. Određivanje srebra-nitrata. Volumetrijska metoda

JUS H.G8.042 – Čiste hemikalije. Srebro-nitrat. Određivanje materija nerastvorljivih u vodi. Gravimetrijska metoda

JUS H.G8.043 – Čiste hemikalije. Srebro-nitrat. Određivanje sadržaja hlorida. Turbidimetrijska metoda

JUS H.G8.044 – Čiste hemikalije. Srebro-nitrat. Određivanje sadržaja sulfata. Turbidimetrijska metoda

JUS H.G8.045 – Čiste hemikalije. Srebro-nitrat. Određivanje sadržaja bakra, gvožđa, mangana i cinka. Metoda atomske apsorpcije

JUS H.G8.046 – Čiste hemikalije. Srebro-nitrat. Određivanje sadržaja materija koje se ne talože hlorovodoničnom kiselinom. Gravimetrijska metoda

JUS H.G8.047 – Čiste hemikalije. Srebro-nitrat. Određivanje sadržaja teških metala (kao Pb). Kolorimetrijska metoda

JUS H.G8.048 – Čiste hemikalije. Srebro-nitrat. Određivanje sadržaja srebra-nitrata. Potenciometrijska metoda

2. Razmatranje prednacrtu jugoslovenskih standarda prispelih mišljenja, predloga i primedbi na prednacrtu i izrada nacrtu jugoslovenskih standarda sa obaveznom primenom:

JUS H.G2.070 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Tehnički uslovi

- JUS H.G8.049 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje izgleda
- JUS H.G8.050 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje sadržaja vodonik-peroksida. Volumetrijska metoda
- JUS H.G8.051 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje postojanosti; Volumetrijska metoda
- JUS H.G8.052 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje ostatka posle uparavanja. Gravimetrijska metoda
- JUS H.G8.053 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje ostatka posle žarenja. Gravimetrijska metoda
- JUS H.G8.054 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje sadržaja slobodnih kiselina (kao H_2SO_4). Volumetrijska metoda
- JUS H.G8.055 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje sadržaja teških metala (kao Pb). Kolorimetrijska metoda
- JUS H.G8.056 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje sadržaja gvožđa. Spektrofotometrijska metoda
- JUS H.G8.057 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje sadržaja ukupnog azota. Kolorimetrijska metoda
- JUS H.G8.058 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje sadržaja sulfata. Turbidimetrijska metoda
- JUS H.G8.059 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje sadržaja fosfata. Spektrofotometrijska metoda
- JUS H.G8.060 – Čiste hemikalije. Vodonik-peroksid. Određivanje sadržaja hlorida. Turbidimetrijska metoda
3. Razmatranje prednacrta ju mišljenja i primedbi na p venskih standarda sa obave
- JUS H.G2.030 – Čiste hemikalije. Bakar(II)-sulfat-pentahidrat. Tehnički uslovi
- JUS H.G9.061 – Čiste hemikalije. Bakar(II)-sulfat-pentahidrat. Određivanje sadržaja bakar(II)-sulfat-pentahidrata. Volumetrijska metoda
- JUS H.G8.062 – Čiste hemikalije. Bakar(II)-sulfat-pentahidrat. Određivanje sadržaja materija nerastvorljivih u vodi. Gravimetrijska metoda
- JUS H.G8.063 – Čiste hemikalije. Bakar(II)-sulfat-pentahidrat. Određivanje sadržaja hlorida. Turbidimetrijska metoda
- JUS H.G8.064 – Čiste hemikalije. Bakar(II)-sulfat-pentahidrat. Određivanje sadržaja ukupnog azota. Kolorimetrijska metoda
- JUS H.G8.065 – Čiste hemikalije. Bakar(II)-sulfat-pentahidrat. Određivanje sadržaja olova, nikla, cinka i gvožđa. Metoda atomske apsorpcije.
- JUS H.G8.066 – Čiste hemikalije. Bakar(II)-sulfat-pentahidrat. Određivanje sadržaja materija koje se ne talože vodonik-sulfidom. Gravimetrijska metoda
4. Dopuna programa rada na standardizaciji proizvoda iz oblasti industrije hemijski čistih elemenata i jedinjenja.
5. Plan rada na standardizaciji proizvoda iz oblasti industrije hemijski čistih elemenata i jedinjenja za 1982, godinu.

„JUS informacije“ izdaje Savezni zavod za standardizaciju, primerci su besplatni, izlaze dva puta mesečno.
 Adresa: Slobodana Penzića Krcuna 35, Beograd.
 Telefoni: Centrala 644-066 i 682-099, grupa za rudarstvo i metalurgiju, lokal 348, i 349, grupa za građevinarstvo 304, grupa za hemiju 316 i 315, grupa za mašinogradnju i saobraćaj 342, 343, grupa za elektro-

tehniku 319, 320, grupa za poljoprivredu i šumarstvo 346, grupa za bezbednost i zaštitu životne sredine 350, grupa za razvoj, koordinaciju, međunarodnu saradnju i informacije 275, grupa za uređivanje znakova kvaliteta i atestiranje 308, urednik biltena 276.
 Standardoteka: 240
 Sekretar: 290.